

В. П. Марчук

Ерліх Євген

ЕРЛІХ Євген (14. 09. 1862, Чернівці – 02. 05. 1922, Відень) – правознавець, соціолог. Навч. у Самбір. семінарії (нині Львів. обл.). 1886 здобув ступ. д-ра права у Віден. університеті. Відтоді займався адвокат. практикою і викладав у Віден. університеті: від 1896 – екстраординар., від 1900 – ординар. проф. рим. права. 1900–18 – у Чернів. університеті: від 1901 – декан юрид. ф-ту, від 1906 – ректор. Один із організаторів Товариства з дослідж. «живого права» в Чернівцях. Заперечуючи юрид. позитивізм, що розглядав право лише як сукупність юрид. норм, прийнятих державою, у пр. «Обґрунтування соціології права» (1913) виклав свої погляди, згідно з якими юриспруденція не повинна керуватися лише тим, що диктує закон, а має з'ясувати, що відбувається насправді, особливо у випадках, прямо не передбачених законом. Її призначення – пошуки «живого права» у взаєминах індивідів, людських спільнот, об'єднань тощо. Ідеї Е. отримали назву концепції «вільного права», оскільки їх стрижневою ознакою був «вільний» підхід до права, що полягав, насамперед, у такій практиці, коли суддя міг вирішувати справу на влас. розсуд. За Е., «живе право» панує здебільшого не у кодексах законів, а в юрид. документах, зокрема договорах, угодах, заповітах та ін. Учений провів емпіричні дослідж. права народностей Буковини: методом опитування виявив, що там реально діє лише третина статей Австр. цивіл. уложення. На основі цих дослідж. 1911 запропонував Спілці нім. суддів і 31-му З'їзду нім. юристів реформувати судочинство та юрид. освіту з метою наближення їх до вимог сучасності. Однак радикал. рішень прийнято не було, тому спроби Е. дати широке висвітлення конкрет. правової дійсності залишилися суто емпірич. вивченням фактів. Виступаючи в ролі першопрохідця і відчуваючи неповноту своїх наук. висновків, Е. зазначав, що його праця (т. зв. теорія суддів. віднайдення права) є лише поч. наук. обґрунтування юриспруденції.

Рекомендована література

1. Марчук В. П. «Свободное право» в буржуазной юриспруденции. К., 1977;
2. M. Rehbinder. Die Begründung der Rechtssoziologie durch Eugen Ehrlich. Bern, 1986;
3. Марчук Є. Євген Ерліх: сторінки життя і творчість // Ерліхів. збірник. Чц., 1994. Вип. 1;
4. Марчук В. П. Соціологічна теорія права в Німеччині. Історія і сучасність. Чц., 1998;
5. Його ж. Євген Ерліх – основоположник соціології права // Проблеми філософії права. 2005. Т. 3, № 1–2.

Бібліографічний опис:

Ерліх Євген / В. П. Марчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-17991>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).